

Mgr. Patrick HOOGMARTENS

Bisschop van Hasselt

Dag op dag vijftig jaar geleden, op 31 mei 1967, richtte paus Paulus VI het bisdom Hasselt op. Voordien maakten de Limburgse katholieken deel uit van het grote, tweetalige bisdom Luik. Daarmee is Hasselt het jongste bisdom van ons land en de in Tongeren geboren mgr. Patrick HOOGMARTENS nog maar de derde bisschop van Hasselt.

‘Ons bisdom bouwt voort op een dubbele erfenis’

Erik DE SMET

Vergeet het idee dat bisdommen rijk zijn. Dat van Hasselt ging in 1967 alvast van start in twee kleine huurappartementen. Ook vandaag heeft de bisschop geen stadspaleis uit het Ancien Régime ter beschikking, maar woont hij in een Hasseltse voorstadswijk. Mgr. HOOGMARTENS blikt terug op zijn pastorale bezoeken aan alle dekenaten. „Rijke ontmoetingen waren het, die aantonen dat de vreugde van het evangelie allesbehalve abstract is.”

– Uw bisdom is het jongste van ons land. Hoe komt dat nu precies?

Nochtans heeft ons jonge bisdom een lange geschiedenis. Vanaf de vierde eeuw leefden er christenen in Tongeren. Mijn bisschopsring is overigens een kopie van het oudste christelijke insigne ooit in deze streken gevonden. Servatius verplaatste de bisschopszetel naar Maastricht. Vervolgens werd onze regio een onderdeel van het bisdom, later prinsbisdom, Luik, waar de bisschoppen ook de wereldlijke heren waren. In de moderne tijd waren er Limburgers bisschop van Luik en ten tijde van het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) was er een hulpbisschop, mgr. Jozef Maria Heusschen, bevoegd voor Limburg. Toen al was er sprake van in Limburg een bisdom op te richten. Om politieke redenen, meer bepaald de taalstrijd en de Voerstreek, liep dat verdrag op. In 1967 werd mgr. Heusschen de eerste bisschop.

– Hoe verging het diens prille bisdom?

Aanvankelijk was de sfeer sterk Luiks, gericht op sociale actie. Denk maar aan Jef Ulburghs, die als priester overkwam uit Seraing. Tot vandaag is ons bisdom zeer betrokken op het economische en sociale wel en wee van de provincie. Financiële middelen waren aanvankelijk schaars en een van de eerste uitdagingen was de uitbouw van het onderwijs. Mgr. Heusschen was een van de centrale figuren van het concilie en helemaal in conciliegeest ging het bisdom van start met een klemtoon op de verantwoordelijkheid van leken en het beeld van de Kerk als volk Gods onderweg. Vicaris Piet Vanormelingen organiseerde bijvoorbeeld al vroeg vorming voor pastorale animatoren. Rond de bisschop stond een stevige ploeg en de nieuw opgerichte pastorale raad was omvangrijk. Na twee

„De toekomst is aan de jongeren.” Mgr. Patrick Hoogmartens op bezoek in de school HAST in Hasselt. © Mine Dalemans

jaar bood de bisschop echter om gezondheidsredenen – een burn-out zouden we dat vandaag noemen – zijn ontslag aan. Paulus VI weigerde het. Paul Schruers, die vanuit zijn persoonlijke charisma sterke spirituele accenten introduceerde, werd daarop hulpbisschop met recht van op-

„De grote opgave is de diepte van het geloof aan te reiken als leidraad”

volging, tot hij in 1989 zelf bisschop werd. Ons bisdom bouwt in elk geval voort op een dubbele erfenis: een conciliaire dynamiek en een spiritueel charisma.

– Wat betekent het vandaag in Limburg katholieke Kerk te zijn?

Ook wij maakten, net als andere bisdommen, ingrijpende veranderingen door, maar bij ons bestaat in zekere zin nog een volkskerk. Al bij al is er grote sympathie voor de Kerk, ook al is het christelijke in

veel engagement veeleer vaag. De grote opgave is mensen de diepte van het geloof te leren kennen en dat geloof als leidraad voor hun leven aan te reiken. Helaas voelen we ons daarin soms beperkt. Vrijwilligers in de parochies worden oud, al zie je in bijvoorbeeld armoedeorganisaties wel vaker jonge gezichten. Twintig jaar al werken we aan de omvorming van dorpsparochies naar federaties, nu pastorale eenheden. We doen dat geleidelijk en zonder veel ruchtbaarheid.

– Hoe viert u die vijftigste verjaardag?

Tien jaar geleden trokken we met duizenden naar Banneux, niet toevallig in het bisdom Luik. Pelgrimstochten zijn een wezenlijk element van het christelijke leven in ons bisdom. Voor onze vijftigste verjaardag wilden we het anders aanpakken. Paus Franciscus spoort ons aan eropuit te trekken. Het idee van een tocht door het bisdom ontstond zo'n drie jaar geleden in de dekenvergadering. Vier volle dagen zocht ik in elk van onze veertien dekenaten zo veel mogelijk initiatieven en groepen op. Ik bezocht vooral sociale

projecten en jongeren, gecombineerd met geloofsavonden en liturgie. Zo kwam ik in scholen en jeugdgroepen, ziekenhuizen en zorginstellingen, in moskeeën en een sikhtempel en bij alle Limburgse burgemeesters. Voorts bezocht ik ook federatieteams en centrale kerkraden.

– Hoe stelt u zich de toekomst voor?

De toekomst is aan de jongeren, zegt men. Tijdens de bezoeken ervoer ik de kracht van de jeugdbewegingen. Zelf was ik actief in de KSA en ik stel met plezier vast dat jeugdbewegingen nog altijd grote aantrekkingskracht hebben. Toch mis ik de mogelijkheden om jongeren samen te brengen rond thema's van geloof en leven. Een andere opgave voor de Kerk is de wereld van het gezin. Zalig de gezinnen die een gelovige gemeenschap vinden waarin ze kunnen thuiskomen.

Meer informatie over het jubileumboek vindt u op bladzijde 12.